

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 26.—
za pol leta > 13.—
za četrty > 6·50
za en mesec > 2·20
za Nemčijo oseletne . > 29.—
za ostalo iznosimo . > 35.—

V upravnosti:

Za celo leto naprej . K 22·40
za pol leta > 11·20
za četrty > 5·80
za en mesec > 1·90
Za posiljanje na dom 20 v. na
mesec. — Posamezne štev. 10 v.

SLOVENEC

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
— sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravnosti je v Kopitarjevih ulicah štev. 6. —
Sprejema naročino, inserate in reklamacije. —
Upravalskega telefona štev. 128. —

Današnja številka obsega 6 strani.

Ob pogrebu.

Teh par vrstic, ki jih pišem rajne mu dr. Luegerju v spomin, ne maram in tudi ne morem pričeti s spomini na kak osebni stik z njim, s katerim se ponajajo mnogobrojni pisci, ki stopajo zdaj iz njegove sence na beli dan. Velikim možem in velikim gospodom sem se vedno izgibal in tudi z Luegerjem se osebno pravzaprav nisva niti pozna. Nisem mu bil ne znane, ne ožji politički tovariš, kamo-li več. Cenil sem ga pa vedno visoko, tudi ob času, ko so šla najina politička pota vsaksebi.

V dno duše se mi gabijo slavospevtih, kateri so ga ob dneh njegovih bojev prezirali, in mu metali polena pod noge. Jasna beseda tu ne škodi: Ljudskega buditelja, odkritega demokrata ni marala višja gospoda; tudi nekaj cerkvenih dostojaštvnikov, katerih politika je po moji sodbi Cerkvi neizmerno škodila, in ki jih je tudi Leon XIII. odločno zavrnil, se je v tem oziru blamiralo. Naj jim bo v blagohoten poduk! Župana dunajskega mesta, voditelja najmogočnejše nemške stranke v državi so pa naenkrat vsi spoštivali in se mu klanjali. Stara povest: Polasti se moči, pa pojdejo za teboj vsi slabici in strahopetniki! Dr. Lueger si je priboril svoje mesto v boju proti vladajoči gospodi, proti vladni in plemstvu, kapitalu in uradništvu. Zvesto mu je pa ostalo ljudstvo, ki je nanj zaupal, in ki je ž njim pričel v najobupnejših razmerah svoj veliki boj. Liberalni listi pišejo, da je šel ta boj za dunajsko županstvo. Luegerjevo delo hočejo spraviti z osebno častihlepnostjo v zvezo. Preneumno! Ko je pričel svoj boj, je bil takorekoč sam in niti v sanjah ni domneval, da bi bilo mogoče dosegči v tako kratkem času toliko uspehov. Šel je pa vanj, ker je bilo potrebno; tvegal je vse, svojo celo osebnost, gmotne ozire, lagodno življenje, zdravje: v službi zanemarjenega, zaničevanega ljudstva. Liberalna gospodarska načela je glavni trdnjavni vrgel ob tla, boril se pa obenem za najširšo političko svobodo. S tem je jelo šele klenkti nemškemu nasilju v Avstriji. To je moglo vladati le ob vladnem sestavu, ki je bilo v njem ljudstvo brez veljave. Zaupal je v pravico svojih načel; krščanska zavest mu je to zaupanje postavila na versko in nравno podlago. Na Dunaju je zdaj krščansko prepričanje, ki se mu je prej rogal od briča višje vse, domala brez

izjeme, ne samo mogoče, marveč obvladuje javno mnenje. Po Luegerjevi poti se je res naredilo za vero in Cerkev nekaj velikega, občudovanja vrednega. Ko bi bilo šlo nergačem po mislih, bi bil Dunaj tak, kakoršna so druga velika mesta, — liberalen v najslabšem besede pomenu. Kdor je slišal Luegerja, ko je govoril o krščanstvu, o češčenju božje Matere, mu to ne pojde iz spomina. Velik del duhovščine je z navdušenjem pozdravil Luegerjev boj in je šel z njim in za njim. Umevamo, zakaj je tako vneto govoril o kaplanih. »Kaplan - hujška«, kakor ga psuje ves liberalni svet, ga je razumel.

O teh in drugih Luegerjevih zaslugah pišejo drugod dovolj. Tu pa opozarjam na dvoje, kar se splošno ne vpošteva tako, kakor zaslubi: na pomen Luegerjevega dela za avstrijske Slovane, zlasti za Jugoslovane in na samorastli zgled, kako se snujejo in vodijo ljudske stranke.

1. Dobri ljudje, pa naivni politiki so mislili, da nam bo krščansko-socialna stranka naše pravične narodno političke zahteve kar lepo uresničene postavila na mizo. Jasno je, da so se motili, in da jim je ta zmota prekrizala lepe račune, pa tudi britko ranila srce. Tista sentimentalnost, ki se tako rada drži bolehnih nator, se je seveda potem izkušala razvedriti v familiji radikalizma. Najprej politička erotik s krščansko socialno stranko, potem kremža, nazadnje pa zabavljanje po naših starih pravilih, kakor se spodobi ljudem, ki jih obvladujejo dnevni dogodki. Moja sodba je bila pa vedno ta-le: Dr. Lueger nam je s svojo stranko neizmerno koristil; posamni skoki po nemško - nacionalni muziki se izgube pred dvema dejstvoma. Prvo: Dr. Lueger je političko dvignil pomen krščanskega ljudstva; liberalno meščanstvo, ki se igra z narodnimi frazami in centralističko uredništvo sta po njegovem delu ob moč. S političkim pomenom ljudstva raste tudi njegova avtonomija v vseh stvareh, ki se tičejo javnopravnega življenja. Splošne volivne pravice bi brez Luegerja danes še ne imeli. Kar so stoljetja zvarila in sezidala, se ne podira na en mah. Slovenom je pa na vsak način zdaj dana priložnost za vspešnejši razvoj in ob pametni politiki se ne bo potrebovalo toliko desetletij za pravično preosnovo naše države, kolikor stoljetje je bilo treba, da je dobila proti svoji lastni natori madjarsko - nemško tvrdko.

Drugo dejstvo: Dr. Lueger je pričel boj proti Madjarstvu in s tem tudi proti dualizmu. Pri tem je imel pred očmi

državne koristi in dunajsko mesto, toda ta boj je življenjskega pomena za avstrijske Slovane in za Jugoslovane posebej. V tem boju je mogoča naša rešitev. V primeri s tem bojem je vse drugo malenkostno. Kako v živo se je zavedal dr. Lueger potrebe tega boja, nam svedoči njegova politička oporoka. Nemu se imamo v prvi vrsti zahvaliti, da se torej rešitev našega narodnega vprašanja organski veže s koristmi vladarske rodbine in države. Trializem, ki ga je branil dr. Lueger in njegove simpatije do Jugoslovanov se v ti zvezzi lahko tolmačijo. Pod njegovim vodstvom bi krščanski socialisti nikoli ne podpirali laškega vseučilišča v Trstu.

Dr. Schmidova modrost, ki je zadnji petek stopila na plan, bi bila ostala lepo spravljena. Prvi čutimo torej mi politički vpliv Luegerjeve smrti.

2. Dr. Lueger organizator! Krščanska ljudska stranka je povsod mogoča, ker je bila mogoča na Dunaju; povsod pa jo je treba na podoben način vzbudit, kakor jo je on. Ni vprašaval: Kje bom dobil inteligence, kje denarja, kje kak list? Šel je med ljudstvo in vnemental, učil, vzbujal. Ko je pričel, mu je bilo vse časopisje nasprotno; inteligenta, vlada, bogatini — sovražni. Ni se menil za to; in ob njegovem delu so se pokazali izmed ljudstva samega talentje, sposobni za sodelovanje in pomoč; in prišli so naposled tudi izobraženci. Program njegov je bil kratki: blagor ljudstva in s tem okrepljen Dunaj in močna avstrijska država.

Poljak in Hrvat in Čeh, ki uvidiš potrebo krščanske ljudske stranke, na delo! Nekateri nam zamerijo, da se vežemo z Radičeve stranko na Hrvaskem. Ti popolnoma prezirajo značaj naše stranke, in načela, ki se jih drži. Za nas je neizpodobojno, da ima samo demokracija prihodnjost. Demokratiško načelo na krščanskem in na protikrščanskem temelju se bosta borila za zmago. Radičeva stranka je edina ljudska stranka na Hrvaskem. Ali naj jo tisti, kateri ljubijo Cerkev in religijo tiše v nasprotno plat, ali naj njeno zdravo ljudsko gibanje prekvasio z živim krščanstvom? That is the question! Mi smo za drugo! Nekaj podobnega smo videli v dr. Luegerjevem gibanju. Nergači so razkrivali jetra in obisti raznim osebam v njegovi stranki; tudi mnogo njegovih besedi so pulili in mrcvarili. Ljudje božji: ne gre za osebe in njihove pomanjkljivosti, nego za duha in smer. Vsa človeška dela so nepopolna in treba jih je vedno popravljati. Tam, kjer je duh pravi in smer dobra, skoči vmes, pa delaj in popravljaj, kakor te je vo-

lja. Modri sitnik ob strani, ki samo mrma in se hudeje, ostane brez pomena. Z ljudstvom v neposrednji, sveži stik z veliko ljubeznijo in gorkim zaupanjem! Tako nas uči dr. Lueger. Neštete množice, ki so koprnečega srca ob času njegove bolezni gledale proti oknom njegovega stanovanja, in ki danes izkazujejo zadnjo čast, pa pričajo, da živi v ljudstvu neprecenljiv zaklad zvestobe in udanosti vsakemu njegovemu resničnemu prijatelju.

Dr. Krek.

Graški strah.

Štajerski nemški nacionalci, svobodomisinci in vsenemci so se pretekli petek hudo prestrašili. Kriv je »Slovenec«, ki je tisti dan objavil članek, v katerem štajerskim Slovencem priporoča, naj se lotijo Gradca, v katerem že danes prebiva okoli 30.000 Slovencev, ki potrebujejo le trdne organizacije, da postanejo graškemu nemštvu nevarni. Glasilo alpskih nacionalnih Nemcev, »Tagespost«, se tega tudi v polni meri zaveda in »Slovenec« odgovarja v uvodnem članku 13. t. m.

»Tagespost« pravi, da se slovenskega bojnega klica zoper Gradec nikakor ne sme podcenjevati. Če so se Čehi v Hebu in na Dunaju sčasoma tako okreplili, da se jih morajo danes Nemci z vsemi sredstvi braniti, da varujejo enoježičnost in dosedanje narodno posestveno stanje, zakaj ne bi mogli Slovenci s svojo žilavostjo doseči isto v Gradcu? In ta graški strah pred Slovenci je tako velik, da »Tagespost« nasvetuje sporazum s Slovenci glede Spodnjega Štajerja.

Nacionalna in gospodarska avtonomija Spodnjega Štajerja je namreč stvar, o kateri se da govoriti, meni glasilo alpskih Nemcev. To je dobro, da so Nemci sprevideli, da štajerski Slovenci ne bodo mogli majorizirati in jih oropati njihovega narodnega posestvenega stanja ter jih gospodarsko prikrajševati. Saj je danes štajersko slovensko ljudstvo, zbrano v Vseslovenski Ljudski stranki, politično tako zavedno, da zdrži obstrukcijo zoper nemško nasilje tako dolgo, dokler ne bo zlomljeno, in naj traja boj celo desetletje! Štajerski Slovenci niso več osamljeni — ne samo, da je danes vsa katoliška Slovenija združena, ampak splošni položaj je tak, da najde vsaka slovenska skupina v državi, ki se danes bori za narodno enakopravnost, močno oporo v vseh Slovencih. Nemci zato čisto pametno store in le v lastnem interesu, če ne

LISTEK.

Iz dnevnika malega poredneža.

Ameriška humoreska.

(Dalje.)

Beti mi je tudi povedala, da je mama strašno razjarjen, ker sem mu pokvaril najboljši dežnik; našli so kosce svilene strehe v moji sobi in zato takoj vedeli, da sem ga jaz razrezal. Ko sem prišel domov, zgrabil me je za sukno, potisnil v sobo ter zaklenil vrata; nihče — niti Beti — mi ni prinesel kaj za želodec. Najboljše bi bilo, če bi vsi poredni fantiči izginili s sveta, ker drugače jih starši preveč mučijo s stradanjem in drugimi egiptovskimi nadlogami; cel dan sem se trudil z igranjem in na večer moram tolažiti stokajoči želodec. Pasje življenje! Če bi le vedel, kje ima svoj sedež društvo za varstvo živali, precej naznam, kako surovo ravnajo z menoj. Janezek je itak še premajhen, da bi sil nočoj k Rozki Princ povabljen na večerjo, torej mu je lahko vse eno, če si je tudi zlomil nogo. Stregli mu bodo radi tega še bolj in jedel bo vse, kar bo le hotel. Oh, kako sem vendar lačen! Želim si, da bi bil na Janezkovem mestu. Še bolj bi si želel, da bi sedel pri Rozki na večerji in jedel za mizo sladoled.

Prijatelju, pesniku Antonu Medvedu.

† 12. marca 1910.

Da si umr! — Oh ne!... To ni mogoče! Saj kakor včeraj skupaj sva bedela; Molčečemu beseda se Ti vnela: Da dela zdaj, življenja se Ti hoče!

Da v miren log čez reke si deroče Prevar in zmot prijadral... Da vgasnela Po vihrah, nade zvezda vzarella Ti sveti na življenja poti žgoče.

A pevec bil si svečenik! — Trpeti: Bil del je Tvoj grenák, neoporečen... Zato zdaj žrtev smrti si osveti!

Težko: umreti! — Mrtev biti: srečen!... Pel sam v labōnici si neizpeti... Spomin Tvoj bo v Slovencih vekovečen!

Marijanisče, 13. marca 1910.

A. Kalan.

Zelim si, da bi bil Robinzon in pobiral pečene školjke ob morskom obrežju. Kako lepo bi bilo, če bi naenkrat zrastlo v moji sobi čudežno drevo, polno rdečih črešenj in sladkih jabolk. Če bi imel kako luč, bi vsaj lahko o teh dobrih stvareh bral, tako pa moram celo v svoj ljubi dnevnik pisati pri oknu ob luninem svitu. Vsako tudi najmanjšo tolažbo in zabavo so mi odtegnili. Vlegel se bom v posteljo in morda se mi sanja o mornarju, čigar čolnič se je razbil, katerega so pa našli drugi mornarji ter ga napojili in na-

siti. Bil je bolj srečen kot mali Jurček.

19. Prvi april.

Sinoč in predsinčnjeni nisem spadal doma, ker sem nenadoma moral obiskati svojo Lili in radi tega tudi nisem mogel tebi, dragi dnevnik, doslej povedati najnovejših dogodkov. Vedeti moraš namreč, da je bil predvčerajnem prvi april, ki se tudi imenuje dan vseh norcev. Drugi dečki so si že mesec dni pripovedovali, kaj vse hočejo na praviti, jaz sem pa mirno sedel v svojem kotu in premisljeval kot sova, o kateri trdi papa, da je posebno globoko misleča žival.

Strašno mi je bilo dolgčas, odkar

je Janezek nogo zlomil; njegova mati mi nikakor ne dovoli, da bi ga prišel obiskat in pravijo, da vedno nosi nabit samokres v žepu in bi me takoj ustrelila, če bi prestolil prag njene hiše. Zelo se mi je zaželeslo po kaki nedolžni burki. Vsi se pritožujejo, da je v mestu zelo dolgočasno, ako Jurček ne poskrbi za kako zabavo. Da bi bila le Suzi že skoro poročena; prihodnji teden bo ženitovanje, če se kaj ne priperi. Pa vrnem naj se k prvemu aprilu.

Ker je prejšna mestna hiša vsled neumnosti nekaterih dečkic, ki so se male miške smrtno prestrašile, pogorela do tal, sezidali so meščani novo. Ta je veliko lepša in v zvoniku ima tudi zvon, s katerim naznajajo, ako je izbruhnil ogenj kje v obližju. Dobro torej; zadnji dan marca sem se izvrstno navečerjal in vtaknil v žep še velik kos ženitovanskega kolača, potem pa sel v mestno hišo, kjer se je ravno vršilo zborovanje družbe trennosti. Predsednik te družbe je sam zase hud pijanec. S seboj sem vzel še enega dečka, kateremu sem podaril svoj žepni nožiček in velik kos potice, samo da je šel z menoj. Ko je seja minila skrila sva se pod klop; precej burk sva ugnala, ko je mestni birci svetilke pogasili in zaklenili vrata.

odklanjajo s Slovenci sporazuma v stvareh, ki so za oba dela bistvene važnosti. Čim bolj bodo Nemci odlašali, tem višja bo cena, za katero se bodo morali z nami pozneje pobotati.

Če pa »Tagespost« dalje tarna, kako slabo bi se spodnještajerskim Slovencem godilo, če bi bili od Zgornjega Štajerja odcepljeni in če stavlja pogoj, da bodo morala spodnještajerska mesta in trgi ostati v nemških rokah, so to reči, o katerih se bo že še govorilo, samo da se enkrat začne. Seveda že danes zelo dvomimo, da bi bili Slovenci v slovenskih mestih in trgi pripravljeni pustiti nadvlado Wastianovcem. Ampak Nemcem moramo predvsem povedati tole:

Narodno in gospodarsko samopravo bodo tako štajerski kakor koroški Slovenci dosegli, naj so Nemci pripravljeni jo dovoliti ali pa naj se upirajo do zadnjega. To doseči, zmorno mi sami in Nemci se temu ne bodo mogli ustaviti. Ne bodo se pa mogli tudi ne ustavljati, kadar bodo Slovenci vrgli svoje moči v Gradec, da zbero in politično izurijo ondi živeče Slovence! Nemci našega posestnega stanja nikjer ne spoštujejo, zakaj bi ga mi? Kar se pa ostalega tiče: iz prости nam danes od Nemcev ni nobene stvari več treba!

Občni zbor „Zveze slovenskih odvetnikov“.

Včeraj se je vršil v ljubljanski mestni dvorani peti občni zbor »Zveze slovenskih odvetnikov«. Otvoril ga je predsednik dr. Triller ob 10. uri 20 minut, konstatiral sklepnost, pozdravil došle člane, na to pa prekinil sejo za eno uro, ker da je mnogo tovarišev zadržanih — na drugem zborovanju. — Otvorivši zopet sejo se je najprej spomnil v minulem letu umrlih članov odvetnikov dr. Ivana Milana Hribarja in dr. Ivana Omulca. Zborovalci v znameњe sožalja vstanejo. Navaja glavne točke iz delovanja Zvezе v preteklem letu.

Tajnik dr. Žirovnik poroča zelo obširno. Navedimo najvažnejše podatke. Novih članov je pristopilo 20, vseh plačajočih je okoli 100. Odborovi seji sta bili dve sklicani, a vselej nesklepni. Sklepi lanskega občnega zборa so se mogli le deloma izvršiti. Proti priznavanju stroškov za prevode slovenskih vlog v nemščino kot pravnih stroškov se ni dobilo nobenega pripomočka. Spomenica o jezikovnih krivicah ni izšla, ker je gradivo poslal edini dr. Brejc. Dobilo pa se je zanje redaktorja. Državni poslanci obeh klubov so dobili od odbora v sedmih slučajih razne informacije. Plenarne odločbe vrhovnega sodišča o rabi slovenščine se ni zahvalovalo, ker ni ugoden čas za to. Protestnega shoda zveze slovenskih strokovnih organizacij ni bilo, ker še ni nabранo gradivo. O lanskem občnem zboru se je izdal časopis komunike. Glavno delo je obsegalo nadzorstvene pritožbe radi zapostavljanja našega jezika. Takih pritožb na pravosodno, finančno, notranje ministrstvo, na višje deželno sodišče in namestištvo v Gradcu, na deželno sodišče v Celovcu, na okrožna sodišča v Mariboru, Celju, Rovinju in Novem mestu, na trgovsko in pomorsko deželno sodišče v Trstu, na državno pravdništvo v Celju in okr. sodišče v Konjicah se je vložilo 37; nešenih je do danes 25. Okrožno sodišče v Celju niti na eno pritožbo ni odgovorilo.

Pritipala sva se do stopnic in tam z vso močjo vlekla za debelo zvonovo vrv, zvonilo je kot bi celo mesto gorelo. Meščani so planili iz postelj ter se v največji naglici oblekli. Slišala sva, kako so tekali po ulicah in hlastno izpraševali drug drugega: »Kje pa gori? Ali ti kaj vidis?« Gorostasna burka! V desetih minutah je bilo več ljudi na cesti kot na dan sv. Rešnjega Telesa pri procesiji. Birič je pritekel gledat, kdo zvoni, a bil je zelo smešen, ker je imel desno nogo že v škornju, leva je bila pa še bosa. Ko je naju zagledal, je od začudenja pozabil zapreti usta in zjal nju je, kakor da nju prvič vidi.

Pritipala sva se do stopnic in tam z vso močjo vlekla za debelo zvonovo vrv, zvonilo je kot bi celo mesto gorelo. Meščani so planili iz postelj ter se v največji naglici oblekli. Slišala sva, kako so tekali po ulicah in hlastno izpraševali drug drugega: »Kje pa gori? Ali ti kaj vidis?« Gorostasna burka! V desetih minutah je bilo več ljudi na cesti kot na dan sv. Rešnjega Telesa pri procesiji. Birič je pritekel gledat, kdo zvoni, a bil je zelo smešen, ker je imel desno nogo že v škornju, leva je bila pa še bosa. Ko je naju zagledal, je od začudenja pozabil zapreti usta in zjal nju je, kakor da nju prvič vidi.

Vprašal sem ga, če ne vé, kakšen dan je prvi april, a razjezel se je tako, da me je tresel in mikastil, kakor bi imel otep slame v rokah. Mladi advokat gospod Špring se je pa krohotal na vse grio ter mu ukazal: »Ne zamerite dečkoma in izpustite jih; ne jezite se,

rič. Nič boljši ni Celovec, Maribor in Gradec, dočim so primorska sodišča točno odgovarjala in pritožbe ugodno reševala. Nekaj uspehov je beležiti tudi drugod. Neugodno je rešena vloga na justično ministrstvo zaradi polaganja odvetniških izpitov v slovenščini. Te pritožbe se tičejo deloma navideznih malenkosti: nemških tiskovin, nemških ali laških naslovov in zavirkov itd., toda so potrebne, ker nasprotniki stojijo na stališču, da ne zadostuje, če se na kakem sodišču rabi slovenščina, ampak merodajna je mera, v kateri se rabijo. Zavest, da so pod vedno kontrolo, blagodejno vpliva na razne oblasti. — Odbor je posredoval pri državnih poslancih tudi v neki privatni zadevi, ki je bila v zvezi s septemborskimi dogodki. Okrožnica glede svet. Boscheka, ki ni zadost zmožen slovenščine, da bi mogel poročati v civilnem prizivnem senatu, je imela uspeh, da je Boschek šel na dopust. Razposlala se je tudi okrožnica radj prizivnih razprav v Gradcu. Odgovorov ni.

Zanimiv intermezzo! Ko tajnik poroča o pritožbi na finančno ministrstvo zaradi finančne prokurature v Ljubljani, ker ne priznava slovenščine kot deželnega jezika, omeni, da je finančni minister Bilinski rek, da proti finančnim prokuraturam v naših krajih ni bilo nobenih pritožb. Na to zakliče dr. Rybař: »To je očita laž — Bilinskega seveda!«

Predsednik otvoril debato o tajnikovem poročilu. Prvi govori dr. Rybař. Soglaša s tem, da se naj vsak slučaj krivice v jezikovnem oziru takoj načnani. Ministrski predsednik Körber je nekoč rek, nekemu poslancu, ki mu je navedel celo kopo takih pritožb: »Natančite mi vsak slučaj takoj, ko se zgodi; če mi prinesete naenkrat cel koš pritožb, je fizično nemogoče, da bi jih rešil.«

Kar se tiče pritožb proti finančni prokuraturi, je tudi v Trstu mnogo takih slučajev. Pomotoma torej se stavi finančno prokuraturo v Trstu za zgled. Pravična je pač nasproti Italijanom, ne pa tudi nasproti nam. Govornik sam je stavil zaradi tega dve interpelaciji v državnem zboru in se je dvakrat še poselj obrnjal do bivšega finančnega ministra Korytowskega, ki je obljubil, da bo stal stvar preiskati in bo na interpelacijo odgovoril. Pritožbe so se poslate finančni prokuraturi, da se izjavlji, finančna prokuratura je podala izjavno, ampak govornik ni dobil odgovora ne na pritožbi, ne na interpelaciji. »Če torej Bilinski pravi, da mu o pritožbah proti finančni prokuraturi ni nič značenja, moram ponoviti, da je to očita laž, kajti pritožbe še leže na finančnem ministrstvu.«

Nekoliko ugodnejše so razmere v Trstu zategadelj, ker obstoji ministrski ukaz, vsled katerega se mora finančna prokuratura posluževati tistega jezika, katerega rabi nasprotina stranka. Sicer pa je protekcionizem izgnal iz finančne prokurature v Trstu slovenske in hravatske uradnike do zadnjega.

Kar se tiče likvidiranja prevodnih stroškov, stoji dr. Rybař na stališču, da retorija tu ne bi bila na mestu. Po kazenskem pravdnem redu se ima tolmač imenovati le za jezike, ki niso »Gesichtsprache«. Kjer je slovenščina deželni jezik, tolmač ni na mestu. Tega načela so se do zadnjega držala tržaška sodišča.

Da bodo odvetniške zbornice v Celovcu itd. sprejemale slovenske vloge,

v to treba najprej provocirati razsodbo državnega sodišča. Isto velja glede odvetniških izpitov v slovenščini. Tu je upati, da bo razsodba državnega ali upravnega sodišča za nas ugodna. Kar se tiče razsodb najvišjega sodišča, ki se še vedno intimirajo samo v nemščini, so poslanci storili že mnogo korakov. Predsednik najvišjega sodišča pa se vedno izgovarja, da se v sedanjem momentu ne upa nič novega ukreniti, ker bi potem Čehi prišli z zahtitev po čeških razpravah itd.

Dr. Majaron izreka predsedstvu in tajništvu priznanje in zahvalo za obilni trud. Če se bodo vse pritožbe naznajale odboru, pride domo do zbirke pritožb in morala bo nastati centralna pisarna. Glede nerešenih pritožb naj bi se urrialo rešitve, a tudi državni poslanci naj bi izpregovorili o tem besedo pri proračunski debati. Glede vrhovnega sodišča naj bi se izpregovorilo v budgetnem odseku, zlasti ker je poročalec Glažinski pred dvema letoma rek, da ne more verjeti, da bi vrhovno sodišč ne izpolnjava zakonov. Glede odklanjanja slovenskih vlog pri odvetniških zbornicah treba vprašanje spraviti pred najvišjo instanco, in sicer na način, ki dotednikom ne bo škodil. Govornik stavi primeren nasvet. Tudi glede slovenskih odvetniških izpitov bo treba govoriti v parlamentu.

Dr. Kušar se bavi z razmerami pri graškem nadsodišču ter predlagata način, kako jih zboljšati, da ne bo več slišati ošabnih besed, kakor jih je rabil min. Hohenburger, ki je rek, »Paragraf 19. drž. osnov. zak. zares obstoji, vi Slovenci imate vse pravice; ker se pa ta paragraf ni izvrševal dosedaj, ga tudi jaz ne bom!«

Dr. Švigelj priporoča tovarišem več doslednosti pri zahtevanju slovenskih jezikovnih pravic na sodiščih. Tudi tujerodne zvedenice in priče naj bi se izpravevalo potom predsednika slovenski. Dr. Rybař je proti temu, ker bi se lahko ost obrnila proti našim pričam in zvedencem.

Ob 12. uri 50 minut se zborovanje zopet pretrga in nadaljuje ob treh in en četrtn.

Dr. Müller nasvetuje odsek, ki bo pazil na koristi slovenskega odvetništva in ljudstva o priliku reforme civilnopravnega reda in drugih bližnjih novel. Opozarja na nedostatke bagateljnega postopanja, ki je dandanes brez remedije, na hibe zamudnega postopanja, postavitev v prejšnji stan, postopanja pred najvišjim sodiščem. Stevilo revizij se hoče znižati, da se sodišču olajša delo; omejitev prizivnih predmetov po vrednosti (nad 1000 in 2000 K) bi pa bila v veliko škodo strank. Protivi se laičnim prisrednikom, ki bi sodili po četu, ker je proti vsaki poroti sploh.

Dr. Hrašovec poroča obširno o juštih razmerah na Štajerskem. Naučovali v jezikovnem oziru nismo, napovedovali pa tudi ne. Neki uradniki, kadar ni kontrole, naše pravice započavljajo. Slovenske sodnike se izpodriva in nadomešča z nemškimi. So kraji, kamor sploh slovenski sodniki ne pridejo več. Vsa imenovanja zadnjega leta so bila v prilog nemški stranki. Navadno se mesta niti ne razpisujejo. Disciplinarni svet je pristranski (slučaj Lašič in Paulitsch). Povsod vladajo kaos, ni pravega reda; vsak uradnik dela, kar hoče. Da bi se razmere predrugacile, si pod Hohenburgerjem ne moremo obetati. Če pa pazno zasledujemo vse krivice, smemo vseeno pričakovati uspehov. Pomoč mora priti z našo strani. Govornik sklepa, da smo v 25-letnem boju vendar marsikaj dosegli. Rešili smo n. pr. slovensko zemljiško knjigo. Govornik predлага, naj se stavi kratke prémembra članom budžetnega odseka in naj se v njem letos spravi v razgovor in predlaga resolucija glede slovenskih razsodb najvišjega sodišča. Če to dosežemo, bomo storili precejšen korak naprej. Obvelja.

Notar Hudovernik poroča, da je v prejšnjih letih zasledil samo eno slovensko tožbo finančne prokurature, in to je vložila v imenu kranjskega deželnega zaklada. — Dr. Kokalj predlaga odločen protest proti germanizatorični tendenci finančne prokurature. Predsednik opozarja na možati korak deželnega odbora, ki je odklonil vsako nadaljnjo zastopanje po finančni prokuraturi.

Blagajnik dr. Kokalj poroča, da je bil v zadnjem upravnem letu dohodkov 1190 K, izdatkov 145 K 3 h, prebitka 1044 K 97 h. Vsa imovina skupaj znaša 5424 K 97 h, ki je do malega (24 K 97 h) nadolžena na vinkulirano knjižico »Ljubljanske kreditne banke«.

Na predlog dr. Švigelja se odboru izreče absolutorij.

Pri volitvi odbora se voli predsednikom na predlog dr. Majarona per acclamationem dr. Triller. Ostali odbor se istotako izvoli per acclamationem, in sicer ostanejo vsi dosedanji odborniki, razen dr. Leskovarja, ki se je preselil v Maribor. Na njegovo mesto se izvoli odvetnik dr. Schweitzer.

Nekaj pred 5. uro zaključi predsednik zborovanje z zahvalo udeležencem.

† Anton Medved.

Mrtvaški zvon, kako tesno srce ob glas bi je tvojih!
Nekdo je zopet mir dobil po hudega življenja bojih.

Anton Medved je umrl. Ko je v zgodovinski, starodavni turjaški lipi, v katere senci je zamislil toliko krasnih pesmi, poganjalo novo pomladno življenje, ko so mu z lipin vej prvi pomladni tički žvrgoleli skozi okno svojo pozdravno pesem in ga vabili v svoj veseli zbor, tedaj je izdihnil naš pesnik-mislec, njegova globoka, akordov polna duša je odhitela proti nebu. Ti zlati solnčni žarki, ki so še vselej zanetili v njegovem sanjavi duši novo moč, da se je vzpel nad bolest in tugo, ga niso mogli več ogreti. V njihovem svitu je obledel in onemel. Na krilih pomladnih sapic je odletel njegov duh v večno, sončna in toplota in mirne sreče polno neminaljivo pomlad ...

Bil je pesnik po božji milosti, ki se mu je misel neposredno vlivala v harmonično, zvenečo pesniško obliko. Medvedova diktacija je nekaj posebnega. Tako krepko, polno klenega zrna je vse, kar nam pove: Njegova lirika je moška, v razločnih konturah nam slika svoja čuvstva in svoje misli. Kajti čuvstvenost je pri njem očiščena v ognju kristalnega razuma. Ne kot senca, ki se boječe vleče ob robu meglenih gora, ampak kakor čist vrelec, ki s silo privre na dan iz sveže skale izpod jasnih lednikov, bleščeni se v svitu poldanske svetlobe, tako mu privre beseda na dan. Njegov verz je kakor iz granita vsekan, vsaka beseda kakor glas pozavne v orkestru.

četa vas potegnila, saj sta nas druge tudi. Zivela dečka, celo mesto sta potegnila! Kar se mene tiče, vama prav nič ne zamerim. Ljudje so se torej zopet razšli in sele sedaj spoznali, kako površno oblečeni so prišli na ulico; posebno pa se jezila gospica Hauk, ker je v nočni omarici pozabila svoje zobe in gospod Apronc, ki je pozabil zakriti svojo velikansko plešo.

Sel sem domov z očetom, ki pa ni bil prav nič jezen in pri zajutreku mi reče Elza: »Gotovo si zelo lačen, Jurček, ker si tako zgodaj vstal, tukaj imaš cvrtje.« Sveže cvrtje zelo ljubim, posebno pri zajutreku in zato sem pogumno zasadil zobe v ta biser kuhinjske umetnosti.

»Kako staro, trdo in neokusno cvrtje ste mi pa dali,« sem rekel, toda že so se vsi krohotali, kar jih je bilo pri mizi. Beti mi je pozneje povedala, da je Elza pomočila platnene krpice v jajce in mi jih ovrla. Le čakaj! Nekdaj sem bral v časopisu, kako marsikoga lahko potegnemo, če mu načas podvržemo prazno denarnico. Sklenil sem, da tudi to poskusim. Prazno denarnico moraš vreči na tla in potem skrit čakati, kdo jo pobere. Ko sem si torej česal lase, predno sem moral v solo. sem brzo smuknil v ma-

mino sobo in iz pisalnika izmaknil denarnico. Notri je bil samo en bankovec in zato sem jo lepo nabasal s praznim papirjem, da je bila na vseh straneh napeta; sel sem nekajko preje v solo, da poskusim, kako se mi obnese najnovejša šala. Denarnico sem položil na tlak in se hitro skril za bližnji zabol, ker sem videl, da prihaja proti meni star kruljav berač. Res jo je zapazil in se le nekajko ozrl krog sebe, potem jo pa hitro pomašil v žep in odšel naglo, da ni bil prav nič več podoben prejšnemu šepastemu ubožčku. «Le čakaj stari potepuh « sem si mislil, »to se bo jezik, ko denarnico odpres!«

Nato sem se odpravil v brzojavni urad, ker sva z onim uradnikom najboljša prijatelja, in ko slučajno ni pažil, sem si izposodil od njega nolo papirja in kuverto. Sel sem potem hitro k Tinčku Črnu, ker zna veliko lepše pisati nego jaz in ta mi je napisal: »Doktor Mor, pridite takoj, ker je Lili zelo bolna — vsi smo že obupali. Montag.« To pismo sem dal prvemu dečku, da ga je nesel v lekarno, kajti ravno lahko je še vjel prvi vlak, če bi se požuril; sam sem pa tekel na kolodvor in v svojem skrivališču se smejal, da me je trebu bolel, ko je doktor prisopel k vlaku. Za počit! Imeniten dovtip!

Vedel sem, da se bo pustil zape- iati, ker so bile one besede napisane na brzjavni poli. Solo sem sedaj itak že zamudil in sklenil sem, cel dan izostati. Vzel sem iz žepa svoj cekin in ga s črevljarsko smolo prilepil na tlak. Nekateri so ga z prsti hoteli odtrgati od tal, toda obdrgnili so si le kožo, naposled je pa prišel nek dolgin in ta je vzel svoj ž

Pri Medvedu prevladuje refleksija. Izrasel je sam iz sebe. Zato ni bil odvoden od tega, kar se je godilo okoli njega. Ni ga vznemirilo, če so drugi cznajali, da so našli nova pota in jim je množica sledila, hlepeč po izrednem, nečuvenem. Medved je bil klasik po duhu in po stvarjanju. Tisti mir, ki je znak prepričanja, ga je brez omahovanja ohranil na visoki poti prave vekovne poezije. Ko je zavladala pod prvimi vtiski novih struj v kritiki splošna negotovost in je okus občinstva begal po daljnih meglah za blatnimi misterijami in bolnimi dušami, ko je poezija izgubila vse svoje prejšnje znake, svojo harmonijo, svojo mero, ko so ji z zaničljivim smehom vzeli vse zakone lepote, ves zdravi smisel in vsak krepki dar srca, tudi tedaj se Medved ni premaknil za las.

O ne! Obsodbi vsaki ne prikimam...
S planine svojo pot si dela plaz.
Ideja krepka najde svoj izraz,
le rime njej sledi, ne ona rimam.

In res: V ideji je Medvedova moč. Kakor noben slovenski pesnik, je Medved pesnik nad stvarjo zmagajoče ideje.

Na življenje gleda z bolestjo spoznanja in prevar. Morda je v svetovni literaturi težko najti pesnika, ki bi prevaro življenja tako globoko občutil, tako pretresljivo opeval, kakor Medved. To niso sladke tožbe Petarkove, ni vrstolovje Byronovo, ni tožna melankolija Lenaua — to je mnogo več, bolj človeško, bolj božanstveno, bolj ozkovo: to so tožbe Jeremijeve, v katerih je neskončna bolest ožarjena s preroškim svitom. Spomin mu je najhujši mučitelj. Skeleče bolečine brezupnih dvomov ga uničijo v temni noči, ko beži od njega spanec in stopa pod njega kot neusmiljena počast spomin na vse, kar je videl, doživel, prestal. Ti tužni glasovi zvene tako bridko, tako pretresajoče v polnozvokih strunah njegove lire.

Prišla so leta bojev, prevar in bolesti. V bolečinah se je njegova duša očistila. Krčeviti obup se je ublažil, viharjev sila je pojenala, in zmagovalo se je dvignil spoznavajoči duh v jasnem razumu nad temnimi razvalinami:

V brdkostih se sodi spoznanje,
Vesel plenjava klasje žanje,
Kdor seme je sejal s solzami.
Prevaro strup človeštvo vzdrami,
da se prahu otrese zmot,
ukrene novo solnčno pot.

Tudi on se je dvignil. Kot junak, Kot preroj svojega rodu:

Pod mano temni grajski jarek,
nad mano jasni solnčni žarek,
za mano v temi bojni jek,
pod mano v svitu — zlati vek!

Kot lirik je bil Medved filozof. Od pri njegove poezije na katerikoli strani, povsod ti zazveni na uho jasni glas, v njem pa počiva globoka, včasih kar presenetljivo duhovita misel. Nič navadnega, vsakdanjega, vsaka beseda je ženjalna. Pa Medved je tudi epik in dramatik. Kakor ima uprav suvereno v oblasti vse krasote slovenskega jezika, je tudi globoko prodrl v zgodovino svojega naroda, ki jo speva v pesmi in stavi rojakom pred oči na gledališkem odru.

Medved je pesnik »Dom in Svet«. Ko je pokojni dr. Franc Lampe ustavil »Dom in Svet«, mu je bil Medved med prvimi sotrudniki, njegova opora, njegov ponos, njegova nada. Z moško zvestobo je ostal Medved pri tem listu, ki ga je obogatil z neštetičnimi biseri svoje poezije. Medved je s svojim sloganom silno vplival na sodobno sloven. literaturo. Ta vpliv je večji, nego se na prvi pogled vidi. Visoki, plemeniti, uprav klasični slog Medvedov, ki je ostal neizpremenjen v vseh zmotah dnevnih mod, je držal na višini naše leposlovje. To je njegova neoporečna, uprav zgodovinska zasluga.

Medvedovih poezij sta izšla dva zvezka, v posebnih knjigah tudi tragediji »Kocijana« in »Za pravdo in srce«. Mnogo poezij je pa še, ki niso zbrane v teh publikacijah.

Tolikokrat je zrl v svojih poezijah smrti v lice! Z njo se je pogovarjal, ona mu je povedala marsikatero poetično skrivnost. Zdaj ga je zagrnila s svojim plaščem in poljubila na bledo lice. V soboto ob 7. uri zvečer je zatisnil oči.

In ko stojimo ob njegovi rakvi, nam prihajajo na misel besede, ki jih je zapel ob grobu svojemu prijatelju Bogdanu Venedu:

Mladostni mož, molčeči mož,
iz duše se nam toži...
natral si nam lepih rož,
sam sličen — mrtvi roži.

X X X

Anton Medved je bil rojen v Kamniku 19. maja 1869. v mašnika posve-

cen 23. julija 1892. Bil je v različnih župnih kaplan, dokler ni dobil župnine Turjak, na katero je bil nameščen v aprilu 1908. Pogreb bo na Turjaku jutri ob 9. uri dopoldne, nakar truplo prepelejo v Kamnik, kjer bo umrli pesnik pokopan jutri ob 4. uri popoldne.

Kakor se nam poroča, je pesnik umrli na akutnem napadu na čreva. Obolel je nakrat na zamotanju črev in sicer je bila to, kakor je izjavil dr. Šlajmer, ki je bil pri njem v soboto, posledica bivše operacije. Vsaka zdravniška pomoč je bila brezuspešna.

Dnevne novice.

+ **Shoda S. L. S. v Zagradcu in Ambrusu.** Dr. Lampe je govoril včeraj v Zagradcu in Ambrusu. Glede z a k o n o v, sklenjenih od deželnega zborna kranjskega, je izjavil: »Da še niso obširni zakoni od cesarja potrjeni, ni čudno, ker niso vsi niti še odpolani vladci, kajti treba jim je priložiti obširne stenografske zapiske, ki še niso gotovi. Nasprotniki sicer zahrtno delajo, da bi Najvišjo sankcijo preprečili. A mi smo gotovi, da bodo naša načela zakonito uveljavljena. Ako bi se centralna vlada zaradi kakega formalnega pogreška ali kake nebitvene določbe branila predložiti naše zakone cesarju v podpis, smo pač pripravljeni sprejeti opravičeno izpreamemo. V b i s t v e n i h s t v a r e h se pa ne u d a m o n i t i z a l a s . Poslabšati zakonov kmetom v škodo ne bo nikdar privolilo naše zastopstvo.« Dalje je pojasnil dr. Lampe zadevo ž e l e z n i c e . Svari pred vsako špekulacijo s posestvi. Nihče naj zdaj ne prodaja svoje lasti, pa tudi ne kupuje, kajti takša špekulacija se rada ponesreči! Tujcem pa zdaj sploh ničesar ne prodati! K a t a s t e r v o d n i h s i l bo izdelan tudi za Krko. Posestniki vodnih pravic ob Krki najnikar tujcem ne prodajajo! Kadar bo železnica stekla, bodo krške vodne sile poskočile v vrednosti. — V o d o v o d za S u h o K r a j i n o je zagotovljen. Začelo se bo takoj izdelavo podrobnih načrtov. Deželni odbor bo poskrbel, da se olajša interesentom plačevanje njihovega prispevka, ki bo znašal itak samo eno petino celih stroškov, čim najbolj. Z velikim veseljem so sprejeli Krajinčani to vest.

+ **271 kron 67 vinarjev** je spravilo včeraj skupaj 800 udeležencev liberalnega shoda v »Mestnem domu«. Nekoliko večjega efekta bi bilo po gromenju in reklami v »Narodu« pač pričakovati. Govorili so na shodu: Svetec, dr. Mandić, Prosek, dr. Rybař, dr. Koderman, župan Kobentar in dr. Tavčarica, ki je predlagala resolucijo. Shod je bil pod vtiškom sobotnega »Slovenca«. Bilo je res nekoliko komično čuti jeremijade o potrebi skupnega narodnega dela od tistih, ki dobro vedo, da so liberalci povzročili na skupščini v Bohinjski Bistrici razkol v družbi in da naša stranka pač ni tako naivna, da bi molčala, ko se njene pristaši vrže iz odbora. Vseh posledic so bili in bodo krivi liberalci! Če se liberalcem radi liberalnih grehov zdi vredno še »manifestirati«, je to stvar pokvarjenega okusa. Znani liberalni pospeševatelj družbinih koristil g. Lenarčič se je pred shodom odpeljal iz Ljubljane.

— **Učitelj Jelušič umrl.** Iz Pulja poročajo: V petek je umrl v Zagrebu po daljši in mučni bolezni učitelj tukajšnje šole sv. Cirila in Metoda za Istro, gospod Ernst Jelušič. Pokojnik je bil blaga duša in izvrsten vzgojevatev slovanske dece. V vseh tukajšnjih hrvaških in slovenskih krogih je bil pokojnik radi svojega mirnega, a odločnega nastopa jako priljubljen. Težko ga bo pogrešala slovenska deca. Lahka mu zemljica!

+ **Lož. — Proti povodnjim.** Dela za odvajanje povodnji v starotrško-loški dolini se bodo letos iznova pričela. Država in dežela sta svojo podporo določili.

— **Istrska deželna razstava.** Dne 1. maja se bo slovesno otvorila prva istrska deželna razstava v Kopru.

— **Pohvalo od vojnega ministrstva,** oddelka za vojno mornarico je dobilo moštvo vojne ladje »Nadvojvoda Ferdinand Maks«, ker je, kakor je bilo že zadnjič poročano, ukrcalo v 2 urah 30 minut 1050 ton premoga, to je 420 ton na uro, in pobilo s tem rekord angleških mornarjev, kateri je znašal le 300 ton na uro.

— **Smrtno ponesrečil** se je v Družinski vasi, župnije Bela cerkev, dne 12. t. m. Franc Kukman, star 32 let. — Peljal je voz listja iz hoste; hoteč obstreči nagnivši se voz — zvrnil se je isti nanj ter ga tako pritisnil, da je v kratkem na notranjih in zunanjih poškodbah izdihnil, prejemši poslednje sveto olje. — Bil je skozi več let vrli cerkveni

pevec. Bog mu bodi usmiljen plačnik; užaljenim staršem pa tolažnik!

— **Tihotapci v Novem mestu.** V soboto, 12. t. m. so vprizorili v »Narodnem domu« v Novem mestu ljudsko igro »Tihotapci«. Igralo se je kako voljno. Nekateri izmed igralcev, ki so nastopili to pot prvič na odru, kažejo izvrsten talent ter obetajo postati izborna moč našega odra.

— **Vsled bolezni izvršil samoumor.** V četrtek zvečer so našli pod utrdbo Bourgnignon tapetnika Matija Lužarja obešenega. Ze popoldan je sin nesrečnika javil policiji, da očeta ni bilo ob 5. uri, kakor navadno, od dela domov in da se je batil, da bi si kaj ne naredil, ker je bil zadnje dni nenanavadno žalosten in otožen. Slutnja sinova se je uresničila. Nesrečnika je gnala v smrt najbrža huda bolezen.

— **Izguba »Dalmacije«.** Kakor se čuje, ima parobrodna družba »Dalmacija« zadnje poslovno leto 250.000 krov izgube. To občutno izgubo so povzročila nenanavadno velika popravila parobrova tekom zadnjega leta.

— **Mednarodna lovška razstava na Dunaju.** Poziv deželnega komiteja kranjskega za prireditev I. mednarodne lovške razstave na Dunaju na činitelje, katerih naloga je reprezentirati kranjsko deželo, ter na požrtvovalno prebivalstvo dežele, naj omogočijo udeležbo naše lepe kronovine pri razstavi s prostovoljnimi prispevki, ni ostal brez uspeha. Lepo sveto je prispevala dežela Kranjska, katera je dala za pravljajalne stroške 2000 K, mesto Ljubljana ter trgovska in obrtna zbornica, kateri ste prispevali po 500 K. Po 200 K so dali: gozdarsko društvo za Kranjsko in Primorsko, komenda nemškega viteškega reda in kranjska industrijska družba, ter 20 K kmetska posojilnica na Vrhniku. Ostali prispevki do 18. februarja t. l. so sledili: knez Hugo Windischgrätz, knez Karl Auersperg po 1000 K, knez Schönburg - Waldenburg 600 K, Karl baron Born, Friderik baron Born po 500 K, Oto baron Apftern, Rudolf grof Chorinsky, Božidar baron Schwarz, dr. I. Seligstein, dr. Jan Tavčar po 200 K, Otmar Bamberg, Franc Galle, Herman Gorany, Ivan Hribar, Ivan Kosler, Leopold baron Lichtenberg, Anton Lukmann, Emerich Mayer, Olga Rudesch - Kosler, Anton Rudesch po 100 K, Karl vitez Hollega, dr. Valentin Krisper, Ivan Krisper, Josip Krisper, Robert Kolmann, Karl Mayer, Friderich baron Rechbach, dr. Karl Schmidinger, Josip baron Schweigel, Leo Souvan po 50 K, Moric Hladik 40 K, dr. Eduard Brettl, dr. Ivan Laverčič, Josip Luckmann, Franc Urbanc po 30 K, Janko vitez Bleiweis Trstenški, Demeter vitez Bleiweis Trstenški, Viljem vitez Laschan pl. Moorland, dr. Hubert Souvan po 25 K, Anton Feigle, dr. Friderik Lukan, Henrik Schollmayer Lichtenberg, Josip Schauta po 20 K, Franc Avčin, Franc Pavlin, Ivan Presel, Viljem Putick, dr. Leo Staré, Karl Stüdel, Anton Tonejc, dr. Ivan Vrtačnik, Paul pl. Zhuber po 10 K, Fr. Hren, Julij Treo po 5 K, Feliks Justin 2 K. Ker dosedaj vplačani prispevki še daleko ne krijejo potrebščine, najmanj 19.000 K, obrača se deželni komite na širše kroge prebivalstva s prošnjo, da omogočijo patriotično namero s po možnosti visokimi nadaljnimi prispevki.

— **Mlekarska šola na Vrhniku.** Novi tečaj se prične 15. aprila t. l. in bodo trajal pet mesecev. Na šoli se podučuje splošno mlekarstvo in sirarstvo, kemija, fizika, bakteriologija, nauk o strojih in parnih kotlih, knjigovodstvo, zadržništvo, spisje, slovenski jezik, zakonodajstvo, računstvo, živinoreja, pridelovanje krme in trgovsko znanje. Ž solo je zvezan internat. Namen šole je izvezati dobre voditelje mlekarn in instruktorje živinorejskih zadrug. Nekateri revnejši učenci dobijo deloma polnoparna prosta mesta, deloma polovito-prosta.

— **Promoviral** bo dne 16. t. m. na vseučilišču v Gradcu za doktorja prava g. Vladimira Komavli iz Gorice.

— **Namestu venca na grob prijatelju-pesniku Antonu Medvedu** je dalo gosp. Slavko Ravnikar »Narodni obrambi« 10 K. Hvala iskrena! — Naj bi ta vzgled posnemali mnogi ter se ob vsaki prilikli spominjali naše »Narodne obrambe«!

— **Umrl** je po dolgi bolezni g. Franc Pajek, posestnik in župan vasi Lučni.

— **Visoka starost.** V Trstu je umrla 101 leta starata vdova Marija Pegan.

viča Iz Rajhenberga, ker je močno osumljen, da je umoril in oropal sodnijskega kancelista Kruharja, ko se je vračal domov z neke komisije. Pri Bogdanoviču so namreč našli umorjenčeve suknjo. Denarja in ure z verižico še niso zasledili, vendar se misli, da je osumljenec kam skril te predmete. — Bogdanovič je sedaj v zapori okrajnega sodišča v Brežicah ter ga bodo izročili okrožnemu sodišču v Novem mestu.

— **Socialni tečaj,** ki se je vršil februarja pri Sv. Lenartu v Slovenskih gorah, ne dà miru tamoznjim nemčurjem in liberalcem. Naredili so neko ovadbo na orožništvo, katero sedaj pozivajo pri udeležencih, če se je res »hujskalo« na tečaju proti našim nasprotnikom. Mi se čudimo pridnosti šentlenartskih orožnikov, ki s tako skrbjo pozivajo podrobnosti tega tečaja. Ali so v službi nemčurjev?

— **14-letni pred porotnim sodiščem vsled umora.** 12. t. m. je stal pred mariborskim porotnim sodiščem 14-letni Anton Ajdnik, rojen v Sp. Poljskavi, ki je bil nazadnje delavec v tovarni za stole v Peklu. Dne 11. februarja t. l. je popoldne med odmorom zadal z nožem v hrbet svojemu sodelavcu Kegu, ki se je za šalo z nekim drugim metal, več ran, vsled katerih je Kegu izkravavel in umrl. Obsojen je bil Ajdnik na dve letke ječe.

— **Pozor pred semanjskimi sleparji!** Na živinskem semnju v Št. Juriju pri Celju je 10. t. m. prišel v kmet Mihael Sketu iz Mestinja nek neznanec ter ga povabil, naj si gre ogledat krave. Ko je šel kmet ž njim na cesto, je pritekel za njima nek mož, ki je izgubil poleg njiju listnico in tekel, kljub klicanju naprej. Sketu spremjevalec je nato spravil listnico. Čez nekoliko časa je prišel omenjeni možkar nazaj ter zahvalil ob teh listnic. Sket mu je pokazal listnico, v kateri je imel 1000 K za prodano živilo. Naenkrat je potegnil oni, ki je izgubil listnico, iz žepa revolver ter zahteval od Sketa, naj sezove škornje. Med tem pa je Sketu spremjevalec imel priliko, da mu je ukradel iz listnice 1000 krov. Ko je stal Sket na cesti bos, je pobegnil drugi tujec, Sketu spremjevalec pa je tekel za njim, kot bi ga zasledoval. Lopova imata s seboj vedno bolj slabo oblečenega moža, ki ga izdajata za svojega gonjača, a je v resnicu samo za stražo pri njunih napadih. Sleparska trojica se že dalje časa klati po semnjih, navidezno barrantajo za živilo, a kupijo nikoli nič. Na ta način zvedo, kdo je prodal in kdo ima denar. Eden je okoli 35 let star, precej velik in bolj suh, podolgastega obraza z bolj svetlimi brki in črnimi lasmi. Drugi je nekoliko starejši, srednje velikosti, rjavega obraza ter nosi kratko rjavo suknjo z baržunastim ovratnikom. Klobuk ima črn z ozkimi krajevcami. Tretji slepar je majhen, 30 let star, obrit in slabo oblečen.

Ljubljanske novice.

— **I Javno predavanje.** Opozarjam na javno predavanje, ki se vrši jutri ob pol 8. uri zvečer v S. K. S. Z. Predava g. Anton Svetek.

— **Ij XLVI. občni zbor »Slovenske Matice«** bo v pondeljek dne 21. marca t. l. ob 8. uri zvečer v Ljubljani v veliki dvorani »Mestnega doma«.

pačnim imenom ter da je identičen z 82-letnim Albertom Kordich, rojenim v Ljubljani in bivšim knjigoveškim poslovnim. Kordich je pri mednarodnih policijskih oblastih zaznamovan kot slepar, tudi in pustolovec ter mu je tudi prepovedano bivanje na Nižjem Avstrijskem. Kot dr. Albert Kordich se je po mnogih mestih izdajal za učenjaka ter predaval o južni Afriki. Nazadnje je nastopal v Desovu na ondotnem gledališču kot igralec pod imenom Albert Milost. Izročili so ga landstrasskemu okrajnemu sodišču na Dunaju, ker se je naznanil napačno. Medtem pozvane policija po Kordichovem življenju. Doslej se je dognalo, da je že precejšnje število let preselil po raznih ječah. Na Dunaju je pred večimi leti nastopal kot doktor kemije in ameriški raziskovalec, imel predavanja ter končno osleparil neko damo za vse njeno premoženje. Za to je bil obsojen na 8 mesecev težke ječe. Kordich je tudi nastopal kot profesor nemškega prava afriški potovalec, doktor filozofije in po burski vojni kot častnik iz burske vojske. Prijel je številna znanstvena predavanja po raznih društih, in ko je bil v začetku leta 1906. aretovan, je ravno prejel od nekega velikega društva pismeno zahvalo in priznanje za njegovo učeno predavanje. Ko je bil Kordich zadnjikrat obsojen, so ga oddali v ljubljansko prisilno delavnico, kjer se je še bolj izobrazil v raznih visokih znanostih.

Ij Novi prelaz na Martinovi cesti je bil danes otvorjen javnemu prometu.

Ij Slovensko deželno gledališče. Za jutri določena premijera Goldmarkove opere »Sabska kraljica« se vsled več ovir ne more vršiti (g. Lipnický je dal slovo slovenskemu gledališču in odšel iz Ljubljane) ter se poje zato zadnjič v sezoni elegantna Fallova opereta »Ločena žena« za parabonente.

Ij Policia je prijela nekega Viljema Pestatorja, ki je minoli teden povzročil, da je sokriv telesne poškodbe Ivana Kovača iz Skaručne, o katerem smo poročali, da so mu v gostilni pri »Panju« vlivali, ko je pri mizi zaspal, vodo za vrat. Prebudivši se, je moral Kovač bežati iz gostilne. Med potjo pa je padel in se tako poškodoval, da so ga morali prepeljati z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

Ij Javno nasilstvo. V soboto ponoči si je v neki gostilni na Dolenjski cesti skočilo v lase šest gostov. Ko je napravil na lice mesta došli stražnik mir, so potem gosti odšli in se na ulici zopet spopadli. Karol Janc se pa tega ni hotel udeležiti in je šel zadevo naznanit v policijsko stražnico. Za njim pa pridrvi 20letni hlapec Fran Mikec in se Janca kar v stražnici loti. Stražnik je seveda proti Mikecu takoj nastopil, a naletel je na slabo. V trenutku je Mikec izvlekel iz žepa zaprt nož in vdaril z njim varnostnega organa po glavi. Mimo je prišel ravno organ družbe za zaklepjanje vrat in ko je čul v stražnici vrišč, je priskočil na pomoč in pomagal telesno poškodovanemu stražniku hudega Mikeca ukleniti. Nato je bil odveden Mikec na magistrat, odkoder so ga oddali deželnemu sodišču.

Ij Aretovan je bil neki Anton Fiala, ki je te dni prišel na Starem trgu v neko hišo »vodo pit« pri tem pa vzel sabo navadno sekiro. Dolže ga tudi drugih tativ. Oddali so ga sodišču.

Ij Pogoni po ljubljanskih gozdeh. Mestna policija je napravila kakor v petek tudi v soboto pogon v tivolskih gozdih in se prepričala, da je sedaj očiščen gotove golazni. Tudi včeraj je bil pogon v Mestnem logu, kjer je bil zasačen iz mesta izgnani Franc Fajdič, rodom iz Mekin in neki Johann Karol, katera bodeta oba za nekaj časa preskrbljena z ričetem. Tedaj Golovec, tivolski gozd in Mestni log so sedaj mrčesa izčiščeni.

Ij Izgubil se je včeraj dopoldne zlat medaljon, vreden 30 K. Kdor ga je našel, naj ga blagohotno prinese v naše uredništvo.

SRBSKI KRALJ NA POTOVANJU.

Srbski zunanji minister Milovanović se je mudil osem dni Carigradu, da pripravi vse za carigrajski obisk srbskega kralja, ki kakor znano obišče po peterburškem obisku turškega sultana. Gotovo je, da dovoli Turčija železnico Donava — Jadransko morje. Milovanović je hotel pridobiti Turčijo za zvezo, ki bi bila naperjena proti Avstro-Ogrski, a Turčija se je izjavila proti in hoče hoditi svoja pote, zato bo po Rusiji projektirana balkanska zveza obsegala zgolj Srbijo, Bulgarijo in Črno goro. Po carigrajskem obisku obišče Peter najbrže tudi Sofijo. Sultan Mehmed namerava vrnilti obisk srbskega kralja v Belgradu. Kralj Peter ostane v Carigradu pet dni, obišče tudi Solun,

kjer ostane en dan. Bulgarski car obiše sultana 30. t. m. v Carigradu. Na čast srbskega in bulgarskega vladarja priredi Turčija vaje I. armadnega zabora.

Telefonska in brzjavna poročila.

DR. LUEGERJEV POGREB.

Dunaj, 14. marca. Takega pogreba, kakršnega je imel rajni dunajski župan dr. Lueger, tudi Dunaj še ni videl. Na mrtvaškem odru je ležal dr. Lueger tri dni. Včeraj so pustili k njegovemu mrtvaškemu odru, katerega je krasilo 1500 vencev, 100.000 oseb. Tu so bili zastopani vsi sloji: poleg visokega plemiča priprosti meščan, poleg častnika navaden vojak. Ampak vse je prekašal današnji pogreb, ki je prekašal pogrebe vladarjev. Cesar, nadvojvode in nadvojvodinje, zastopniki ptujih vladarjev, so se udeležili dr. Luegerjevega pogreba. Prestolonaslednik Franc Ferdinand, ki se mudi na Brionskih otokih, bi se bil tudi rad udeležil Luegerjevega pogreba, a ker so njegovi otroci bolni na ošpicah, je na svet zdravnikov opustil svoj načrt. Že ob šestih zjutraj so ljudje stali na ulicah in čakali sprevoada. Ob osmi uri zjutraj se je razpostavilo po cestah vojaštvo.

Dunaj, 14. marca. Ob pol 12. uri dopoldne se je otvoril pogreb. Mestna hiša kaže žalobno podobo. Plinove svetilke, obdane s črno tkanino, so vse prižgane. Zbor dunajske pevske zveze je srce pretresajoče dovršeno prednašal Suppejevo pesem: »Ruhe, müder Wanderer.« Nato je župnik votivne cerkve prelat Mord z obilo asistenco blagoslovil mrlja. Med cerkvenim blagoslovom je na mostovžu trobilo na pozavne 16 trobentev žalobno koračnico iz »Götterdämmerung«. Med zvonjenjem vseh dunajskih zvonov so dvignili težko krsto na galavo. Predno se je pričel pogreb premikati, je izpregovoril dunajski podžupan dr. Neumayer nekaj besedi rajniku v slovo. Mogočni izpredvod se je pričel nato premikati. Pogreb so otvorili ognjegasci, sledila so odpolnjeni službeni uslužbenci mestnih podjetij z v črno tkanino zavitim zastavami, veliko pevskih društev, deputacije drušev, korporacij, strokovnih društev, katoliške dijaške zveze v žalobnih oblekah, duhovni redovi in dunajske fare, 18 voz z venci, veliko vencev so že odpeljali ponoči na pokopališče. Nato se je pripeljal galavoz. Stražniki so ga z bakljami v rokah: 16 uradnikov predsedstvenega urada, 16 katoliških dijakov, 8 meščanskih strelcev, 8 strelcev Deutschmeistrovega polka in 16 slug v gali. Uslužbenci mestnega pokopališča zavoda so nosili župansko zlato verigo in rajnikove redove. V šestih kočijah so se nato peljale rajnikove sestre, soproge treh dunajskih podžupanov, magistratnega podravnatelja in sestre strežnice, trije mestni služe v gali, mestno uradništvo, okrajna zastopstva, predsednika gospiske in poslaniške zbornice z gospokozborničnimi člani in s poslanci, namestnik deželnega maršala, deželnih odbor in deželnih poslanci, vsi nižjeavstrijski župani, deputacije mest, častniške deputacije, člani dunajskih okrajin in nižjeavstrijskih krajnih šolskih svetov, deputacije vodstev mestnih šol, ubožnih očetov in zadruž, mestni služe, ognjegasci oddelki.

Dunaj, 4. marca. Pogreb se je pomikal čez Ring. Pred državnozborskim poslopjem je pogreb obstal. Od rajnika sta se tu poslovila zbornični predsednik dr. Pattai in namestnik deželnega maršala baron pl. Freudenthal.

Dunaj, 14. marca. Po Pattai-ovem in Freudenthalovem govoru pred državnozborsko palačo se je pomikal pogreb naprej po Ringu in skozi Koroško cesto v cerkev sv. Štefana, kamor je došel pogreb ob 1. popoldne. Pred glavnim vhodom je čakal cesar na pogreb. Velikanska cerkev je vsa prevlečena v črno. Pričgane so bile vse sveče. Na evangelijski strani pred velikim oltarjem je bil pripravljen klečalnik za cesarja, za cesarjem so stali nadvojvode, nasproti cesarju pa zastopniki ptujih vladarjev, poslaniki, in sicer: Tschirschky za nemškega cesarja, Saint Alaire za Fallièresa, marki Herrera za španskega kralja, Misu za rumunskega kralja, baron Tucher za bavarskega princreganta, pl. Jungensfeld za sašk-koburško-gotaškega vojvodo Filipa. Za posebnimi odposlaniki so stali člani stolnega kapitela, na epistelski strani pa stali kardinal nadškof dr. Gruscha, zastopnik sv. Očeta papeža Pija X. nuncijski Granito di Belmonte. V spodnjih klopih so sedeli na levi najvišji dvorjani, na desni pri dunajskem dvooru akreditirani poslaniki, skupni ministri, ministriki predsednik Bienerth z ministri, zbornični predsednik, namestnik nižjeavstrijskega deželnega mar-

šala, generali, načelniki uradov. Cerkev je bila natlačeno polna. Špalir so tvorili ognjegasci. Nadvojvodinje so prisostvovalo cerkveni slavnosti v cesarskem oratoriju. V spodnjem presbyteriju so sedele rajnikove sestre, podžupani in mestni ter občinski svet. Ko so dvignili krsto z galavo, je blagoslovil rajnika pred velikimi vrti nadškof koadjutor dr. Nagl. Med petjem »Miserere« so nesli rajnika, za katerim je korakal cesar, v veliki presbyterij, kjer je sledil drugi blagoslov, nakar so zapeli pevci »Schubertove zvezde Kirchlovo »Libero« s spremstvom pozavnskega zboru. Po molitvah duhovščine je zapelo »Dunajsko pevsko društvo« s spremstvom dunajskih filharmonistov nagrobnico: »Der Tod und das Mädchen« v D-molu po Schubertu. Cesar je nato zapustil presbyterij in se podal skozi mali žagrad v svoj voz. Krsto so med tem dvignili in jo nesli med zvoki velikih sv. Štefanskih orgelj nazaj skozi velika vrata na galavo. Pogreb je nato korakal po Rothenthurmstraße, Franz Joseph Kai, Aspernski trg, kjer so pogrebci zasedli pripravljene kočije in se odpeljali na centralno pokopališče. Začasno so položili Luegerjevo truplo v grob njegove materje. Ob odprtih gomilih so govorili podžupan dr. Porzer in dr. Gessmann; prvi v imenu občinskega sveta, drugi v imenu vodstva krščansko-socialne stranke, mestni svetnik Wessely za meščanski klub, magistratni ravnatelj Appel za mestno uradništvo, prof. Avrel Popovič za Rumunc. Pevsko društvo avstrijskih železniških uradnikov je zapelo Goethejevo »Wanderers Nachtlied«, nakar so izročili dr. Luegerjeve zemeljske ostanke materi zemlji.

Dunaj, 14. marca. Udeležba pri dr. Luegerjevem pogrebu je bila ogromna. Vsi vlaki so bili prenapolnjeni. Stotisoči in stotisoči so tvorili špalir ob cestah, po katerih se je pomikal pogreb. Prostor za pogreb so delali v obliki špalirja vojaki, policija, ognjegasci, mestni uslužbenci, veteranci in deputacije ter policija na konjih. Na celi poti so gorele plinove črno obrobljene svetilke. Z ozirom na velikansko udeležbo pri pogrebu je bila vsa policija na nogah. Poslovalo je ob pogrebu 22 sanitetnih postaj. Pogreb se je vrnil v najdostojnejši obliki.

Dunaj, 14. marca. Dr. Luegerjev pogreb je bil ob pol 4. uri popoldne končan. Množice ljudstva so stale v gostem špalirju do centralnega pokopališča. V sprevodu in ob straneh je bilo najmanj 1 in pol milijona ljudi. Za krsto je stopalo najmanj 50.000 oseb, med njimi 800 nižjeavstrijskih županov. Tirolci in Rumunci so poslali deputacije v narodnih nošah. Pred krsto so vozili na 15 vozeh vence, večino vencev so pa morali pustiti na rotovžu.

POZIV DR. WEISKIRCHNERJU.

Dunaj, 14. marca. Na današnji konferenci krščansko-socialne stranke bo pozvan s posebno strankino izjavo dr. Weiskirchner, naj ugodi poslednji želji dr. Luegerja in naj prevzame dunajsko županstvo. Skoro gotovo bo temu soglasnem pozivu stranke dr. Weiskirchner ugodil. Napram neki deputacijski se je dr. Weiskirchner izjavil: Za sedaj je nemogoče, da bi izstopil iz Biederthovega kabineta. Kaj se pa pozneje zgodi, ne morem reči. — Ni izključeno, da postane dr. Gessmann dunajski župan za toliko časa, da odstopi dr. Weiskirchner kot minister.

MAŽARI NAPADAJO PRESTOLO- NASLEDNIKA.

Budimpešta, 14. marca. List grofa Andrassyja strahovito napada prestolonaslednika radi njegovega pisma oh dr. Luegerjevi smrti ter pravi, da prestolonaslednik nikdar ne bo našel poti do mažarskih src. Napadi so tako silni, da se jih ne more reproducirati.

MANEVER PRISTAŠEV BIENERTH- OVE VLADE.

Dunaj, 14. marca. V listih »Slovenske Enot« se opozarjajo vsi poslanici »Slovenske Enot«, naj se zanesljivo udeleži jutrišnje seje državnega zboru, v kateri nameravajo pristaši Bienerthovi uprizoriti naskok v korist predloga za novo posojilo, ki naj bi potom glasovanja zopet prišlo med prve točke dnevnega reda in bi bila tako pred Velikovo nočjo predloga rešena. To se mora preprečiti na vsak način.

BIENERTH PRI VLADARJU.

Dunaj, 14. marca. Včeraj je bil Bienerth sprejet od cesarja v daljši posebni avdijenci.

BARON HELFERT OBOLEL.

Dunaj, 14. marca. Odlični konservativni član gospiske zbornice, baron Helfert, star 90 let, je nevarno obolel na pljučnic. Prestolonaslednik je posjal brzojavko, da mu želi skorajšnjega ozdravljencia.

TISZA PROTI NARODNOSTIM IN SPLOŠNI TER ENAKI VOLIVNI PRAVICI NA OGRSKEM.

Arad, 14. marca. Grof Stefan Tisza je prišel včeraj sem v spremstvu svoje soproge in somišljenikov ustanavljati novo vladno stranko. Socialni demokrati so ga pri dohodu sprejeli s kričanjem, metali so nanj jajca in kamene. Socialni demokrati so hoteli razbiti tudis hod, a se jim to ni posrečilo. Pri sponadu je bilo aretriranih mnogo socialnih demokratov. Grof Tisza se je na shodu izjavil proti splošni in enaki volivni pravici, češ, da volivna reforma ne sme biti taka, da bi bila v rokah masorožje proti ogrski narodnosti. S tem je menil Tisza zadeti druge narodnosti na Ogrskem.

15 OSEB USTRELJENIH, 30 TEŽKO RANJENIH.

Sofija, 14. marca. Včeraj so bili v Ruščku hudi boji med vojaki in množico, ki je hoteli iz policijske stražnice oprostiti neko Turkinjo, ki je proti volji staršev se poročila z Bulgarom. Vojašči je oddalo salvo. Na mestu je bležalo 15 oseb mrtvih, 30 ranjenih.

NASLEDNIK KOPENIŠKEGA STOTNIKA V RIMU.

Rim, 14. marca. Kakor listi poročajo, je prišel v soboto ponoči v igralno sobo hotela »Excelsior« visoko zraščen, elegantno oblečen gospod v spremstvu štirih oseb ter je zaklical: »Jaz sem policijski komisar. Nihče naj se ne gane. Vsakdo naj pove svoje ime in stan!« Po teh besedah je navidezni policijski komisar pobral z igralnih miz denarje v visokosti 50.000 lir. Igralci so bili popolnoma potriti ter se niso upali ugovarjati. Policijski komisar jim je dejal, da bi jih moral pravzaprav aretovati, vendar vidi, da so ljudje iz dobrih družin, ki se ne bodo odtegnili pravici. No, pozneje se je dognalo, da so bili »policijski komisari in njegovi pomagači sleparji, katerim se je popolnoma posrečila njihova prevara, zaradi katere se ves Rim smeji.«

Rojaki! Slovenke! Društva! Spominjajte se z darovi Slovenske vence v Št. Ilju!

Meteorologično poročilo.

Vrhina n. morjem 3062 m, sred. zračni tlak 7360 mm.

	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padeljina v 24 urah v mm
12	9 zveč.	7398	8.2	brezvet.	oblačno	
13	7. zjutr.	7392	7.8	sl. jug	*	00
14	2. pop.					

zagrizeni sovražniki vsega, kar je slovensko. Lansko leto so bili med drugimi tudi ti trije obsojeni od kočevskega sodišča na nekaj dni zapora, ker so napadli gospoda Novaka, tajnika slovenske posojilnice v Kočevju, in mu povzročili več lahkih telesnih poškodb. Prisojena jim je bila takrat nizka kazzen, a junaki so mislili, da je tudi to zanje preveč ter so takoj, ko so kazen odsedeli, sklenili se nad Slovenci maščevati. V več gostilnah so si napolnili z rujnim vinom svoje želodce, svoja srca pa z viteškim junaštvom. Tako pripravljeni so prihrumeli proti večeru v slovensko trgovino gospoda Pevca, kjer je Janeschütz zahteval vžigalice. Ker ni dobil nemških, ampak vžigalice družbe sv. Cirila in Metoda, jih je zagnal jezno po tleh ter jih togoten pohodil. Nato so začeli vsi trije kot divjaki razbijati po šipah, razmetavati razno blago in vptiti: »Rache! Rache!« Enega izmed uslužbencev bi bili s koso skoraj ranili, da se ni ta udarci pravočasno umaknil. V nevarnosti pa so bili tudi ljudje na cesti, ker drobci razbitih šip so leteli do tri metre daleč od prodajalne. Gospodu Pevcu povzročeno škodo so cenili nemški cenilci nekaj nad 47 K, a je bila po Pevčevem podatku veliko večja. — Storilci so bili vsled tega hudo delstva obsojeni lanskem poletje pri novomeškem okrožnem sodišču na več mesecev ječe. Njihov zagovornik dr. Ambroschitz pa je vložil pritožbo ničnosti, kateri je najvišji sodni dvor tudi ugodil, vsled česar se je vršila 12. t. m. znova obravnava pri novomeškem okr. sodišču. Državni pravnik je pojasnil, da je sodni dvor pri prvi obravnavi upošteval za odmero kazni tudi okolnosti, na katere se opira, je najvišji sodni dvor ugodil pritožbi ničnosti, a ker se je pri sestavi otožbe naslanjal na Lammaschev zakonik ni rabil besede »bewußt«, vsled česar je prišlo kasacijsko sodišče v dvom, je li bila obsodba postavna. Ker je prišel sodni dvor tudi pri prizivni obravnavi do prepričanja, da so otoženci ravnali v sporazumno dogovoru in da so bili vzlic svoji vinjenosti v svesti, da je vsled njihovega početja dana možnost, povzročiti komu kako telesno poškodbo, jih je spoznal krivim javnega nasilstva (po § 85 b) in obveljala je pravna obsodba: Janeschütz je obsojen na osem mesecev ječe, poostrene vsak

sec z enim postom (§ 86 II, z uporabo § 54, z ozirom na §§ 34 in 35), Wein-schrot na pet mesecev ječe, poostrene vsak mesec z enim postom (§ 54), Dürfeld na šest mesecev ječe, poostrene z enim postom vsak mesec (§ 54 z ozirom na § 35.) Sedaj bodo imeli kočevski Slovenci vsaj toliko čase mir, dokler bedo sedeli ti zagrizeni podivljanci v zaporu. Sedaj vživajo se prostost, ker so vložili zahtevane kavci.

722 Želim poduka 1-1 v laščini

Naslov se poizve v upravnistvu.

Ustna voda „Euodin.“

Specialiteta za kadilce.

Glavna zaloge:

Lekarna Ub. pl. Trnkoczy v Ljubljani
3427 Cena K 2.— 52-1

Puncetta Pasini

zadošča le 40 gr. na $\frac{1}{3}$ litra vrele vode in
najboljši punč
je gotov. Neprimeren glede aroma in okusa. - Prednost ima pred semi pijačami. Priznano najboljša znamka. Povsod uveden. Naročila na izdelovalatelja Fausta Pasini, Trident, Tirolsko, ali pa na Glavno zastopništvo za Ljubljano in Kranjsko: 3475 Janko Traun. 13-1

Bogu Vsegamogočnemu se je dopadlo našega ljubljenega brata, svaka, strica, nečaka in bratanca, prečasitega gospoda

Antona Medveda

župnika v Turjaku

v soboto, dne 12. t. m. ob 7. uri zvečer po kratki, zelo mučni bolezni poklicati k Sebi v boljšo večnost.

Truplo predragega rajnika bode prepeljano v torek dne 15. t. m. iz Turjaka po cerkevih obredih ob 9. uri na pokopališče v Kamnik in položeno ondi ob 4. uri v lastno rakev k večnemu počiku.

Preblagega rajnika priporočamo vsem znancem in prijateljem, posebno preč. gg. duhovnim sobratom v pobožen spomin.

Turjak - Kamnik, dne 14. marca 1910.

Zalujoči sorodniki.

Venci se na željo rajnkega hvaležno odklanajo.

Anton Volta, blagajnik »Gospodarske zvez«, naznanja vsem prijateljem in znancem prežalostno vest, da je njegova iskreno ljubljena, predobra mama, gospa

Antonija Volta, roj. Ludvig

danes v nedeljo, ob $\frac{1}{4}7.$ uri zjutraj, po kratki bolezni, v 70. letu svoje starosti, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage rajnke bo v torek, 15. t. m. ob $\frac{1}{2}5.$ uri popoldne iz hiše žalosti na Bregu št. 2 na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v stolni cerkvi v sredo, 16. t. m. ob $\frac{1}{2}8.$ uri.

Ljubljana, 13. marca 1910.

713

Hotel : INTERNATIONAL

v Tržiču (Monfalcone)

oddaja se takoj v najem pod jako ugodnimi pogoji. Hotel je na novo zgrajen, ima 30 mebliranih sob, ugodno lego v bližini postaje. Promet se v Tržiču velikansko razvija, tako da je spremnemu in vestnemu hotelirju zagotovljena dobra eksistenza. Znanje slovenskega, laškega in nemškega jezika neobhodno potrebno. — Ponudbe sprejema lastnik: Ivan Peric, veleposostnik v Tržiču (Monfalcone).

Razpis cerkvene zgradbe.

699 3-1

Za zidanje župne cerkve v Radečah pri Zidanem mostu se bodo oddajala potem ponudbene obravnave nastopna dela oziroma dobave:

1. zidarska dela, proračunjena na	K 20.110,65 brez materijala,
2. tesarska "	1.578,68 "
3. železobetonska dela za pavšalno vsoto	11.000— "
4. krovска in kleparska dela proračunjena na	6.046,70
5. kamnoseška in podobarska dela proračunjena na	2.016—
6. stukadurska "	578—
7. mizarška "	1.750,40
8. ključavnicaška "	1.748—
9. steklarska "	1.037,50
10. tlak iz hrastovih deščic "	836—
11. slikarska "	960—

Dražbeni in stavbeni pogoji, stroškovnik in načrti so na vpogled pri župnem uradu v Radečah ob navadnih uradnih urah.

Pismene ponudbe, ki jim je priložiti 5% vadij, se lahko glase na vsa ali le na posamezna dela in dobave. Vložiti se morajo najkasneje do 30. marca letos pri podpisanim stavbenem odboru ter morajo ponudniki v njih izrecno izjaviti, da so jim znani vsi pogoji, stroškovnik in načrti in da se jim brezpogojno podvržejo.

V Radečah pri Zidanem mostu, dne 12. marca 1910.

Cerkveno stavbeni odbor.

Iščejo se

močni delavci

za stalno delo proti dobril plači.

Tovarna v Litiji.

705 2-1

A. Maček, Ljubljana, Hrenova ul. 16

tvrdka Frana Hojnik, slamnikarska obrt iz Domžal.

Prodajala bodev v sredo 16. in 18. marca na sv. Jakoba ali na Vodnikovem trgu

damske modne slamnike

716 v veliki izbiri. 2-1

V sled opustitve svoje tovarne za kavine primesi na Glincah (15 minut pošpota iz Ljubljane)

oddam v najem obsežne tovarniške prostore

in event. nekaj vodne sile pod zelo ugodnimi pogoji. 476 1 Ivan Jelačin, Ljubljana.

Št. 1700.

Razpis.

689 3-1

Za zgradbo novega mostu pod Peščenikom na deželnih cesti Bloška polica - Nova vas na 5000 K proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedbo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna naj se predlože

do 7. aprila t. l., ob 12. uri opoldne

podpisanemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, dopolnati je zapestene z nadpisom:

„Ponudba za prevzelje gradbe novega mostu pod Peščenikom“.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem uradu med navadnimi uradnimi urami.

Deželni odbor kranjski v Ljubljani,

dne 10. marca 1910.

Δ najem se da s 1. aprilom splošno znana

... Klinarjeva gostilna na Savi pri Jesenicah ...

Gostilna je dobro vpeljana in ima poleg tudi nekaj zemljišča in gospodarsko poslopje. — Hiša je v neposredni bližini tovarne in promet jako velik. Pogoji so ugodni. — Ponudniki naj se izvolio obrniti na Gössovo pivovarno v Gössu ali na njeno založništvo na Jesenicah. 702 5-1

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

- Bon-Hur.** Roman iz česov Kristusovih (Wallace). K 4·50.
Skrivnosti srca. Novele: Častna beseda. — Sin. — Strokovnjak. — Ovadnica. — Pahljač. — V pasti. — Kandidat. — Spisal Paul Bourget, poslovenil A. Kalan. K 1·20, vezano K 1·40.
Vatja Škenderbegova. Zgodovinska povest. Iz angleščine prevel J. M. — 60 v., vez. 80 v.
Morski razbojnik. Angleško spisal kapitan Marryat. — K 2·50, vezano K 3·70.
Zločin in kazen. Roman. (Dostojewskij-Levstik). — K 10·50, vezano K 13·—.
Utrinki. Črtice in potopisi (Krašovec). — K 2·—.
Igračke. Črtice in podlistki (Milčinski). K 2·—, včz. K 3·—.
Jari junaki. Humoreske (Murnik). — K 2·50, vezano K 3·50.
Navihanoi. Okrogle povesti (Murnik). — K 2·50, vezano K 3·50.
Znamci. Zbirka humoresk in povesti. K 2·—, vezano K 3·—.
Z ognjem in mečem. Zgodovinski roman (Sienkiewicz). — K 4·50, vez. K 6·50.
Jernač-Zmagovač. Povest (Sienkiewicz). K 4·50, vez. K 1·40.
Hiša ob Volgi. Povest (Stepnjak). — Stepni kralj Lear (Turgenjev). K 1·20, vezano K 2·20.
Rodina Polaneških. Roman. — K 10·—, vezano K 12·—.
Mali vitez-Pan Volodijevski. Zgodovinski roman. — K 7·—, vezano K 8·40.
Brez dogme. Roman. — K 3·—.
Miklova Zala. Povest iz turških časov (Svet). — K 4·80.
Izdajavec. Zgodovinska povest iz turških časov. — K 1·—.
Oče naš. (Malavašič). — K 1·50.
Vojska na dalnjem Vzhodu. (Dr. Lampe). K 4·80, vez. K 6·—.
Potop. Zgodovinski roman. (Sienkiewicz). — K 6·40, vezano K 9·20.
Povesti slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo (Kalan). I. zvezek. K 8·—, trdo vezano K 1·10.
Gozdarjev sin. Povest (Finžgar). — K 4·20.
Mož Simone. Roman (Champol). — Hajdamaki. Poem z zgodovinskimi uvodom. — K 3·40, vezano K 4·50.
Sreča. Amicis. 4 zvezki. — K 1·60.
Kako sem se jaz likal. Povest slovenskega trpina. Jakoba Aleščeva izbrani spisi. I. del. K 1·20, vezano K 2·—.
Vohun. Roman (Cooper). K 1·60.
Andrej Hofer, tirolski junak. Ljudska igra. K 4·80.
Quo vadis? Roman iz Neronove dobe (Sienkiewicz). — Vez. K 5·50.
Dobra kuharica. (S podobami). Minka Vašičeva. — Vez. K 6·—.
Zbirka domaćih zdravil. K 1·—.
Domače in tuje živali. (Erjavec). 2 zvezka. K 4·—.
Metulji v podobah, 129 barvanih podob. K 4·80.
Občna zgodovina. (Stare). K 15·—.
Janežič-Hubad, **Slovensko-nemški slovar.** K 6·—, vez. K 7·20.
Janežič-Bartel, **Nemško-slovenski slovar.** K 6·—, vez. K 7·20.
Slovensko-nemški slovar. (Kramarič). Vezano K 2·20.
Zivljenje svetnikov in svetnic božjih. 2 zvezka K 11·—, vezana K 14·80.
Kristusovo življenje in smrt. (Kociančič). 2 zvezka K 8·—, vezano K 11·—.
Fabljola ali cerkev v katakombarh (Zupančič). — K 1·20.
Stric Tomova koča. (Stowe). — Vez. K 1·40.
Mlinarjev Janez. Zgodovinska povest. — K 4·80.
Jurčičevi zbrani spisi. 11 zvezkov. — Vsak zvezek je zase celoten in velja K 1·20, vezan K 2·—.
Andrejškovega Jožeta spisi. 1., 2., 3., 4., 6., 7. in 8. zvezek velja po 30 v., 5. zvezek (Žalost in veselje) pa 90 v.
Zadnja kmečka vojska. Zgodovinska povest (Šenoa). K 1·60, vezano K 2·60.
Odkritje Amerike. Vezano K 2·—.
Malo življenje. Povest (Detela). K 1·—, vezano K 1·90.
Zadnji dnevi Jeruzalema. Zgodovinski roman (Spillmann). K 3·80, vezano K 5·40.
Medvedji lov. — **Cukova gostija.** (Brinar). vezano K 4·80.
Prihajač. Povest (Detela). K 1·90.
Saljivi Slovence. (Brezovnik). K 1·50.
Razne povesti za mladino in ljudstvo: Jama nad Dobrušo. — Ljubite svoje sovražnike. — Kanarcek. Kresnica. Kapelica v gozdu. — Avstrijska ekspedicija. — Maron, krščanski deček z Libanon. — Slavček. Nema deklica. — Darinka, mala Črnogorka. Marijina otroka. — Najboljša dedičina. Leseni križ. — Postojnska jama. — Praški judek. — Črni bratje. — Doma in na tujem. — Ujetnik morskega roparja. — S prestola na morišče. — Arumugam, sin indijskega kneza. — Zvesti sin. — Eno leto med Indijanci. — Rdeča in bela vrtalica. — Hildiegarda, zveličana cesarica. — Angelj sužnjev. — Hrirlana, bretanska vojvodinja. — Ključec lažnji. — Prst božji ali izgled božjih kaznij. 2 zvezka. — Izdajalca domovine. — Mirko Poštenjakovič. — Pri Vrbovčevem Grogi. — Sto beril za otroke. — Maršal grof Radecki. — Erl. — Močni baron Ravbar. — Najdenček. — Naselnikova hči. — Maksimiljan I., cesar mehičanski. — Nezgoda na Palavanu. — Nikolaj Zrinjski. — Pavilha v slovenski obliku. — Pod turškim jarmom. — Car in tesar. — Knez Crni Jurij. — Potovanje v Liligut. — Vstajenje. — Repoštev. — Tiun Ling, kitajski morski razbojnik.
Vsaka teh povesti je knjižica zase in velja 40 v., s poštino vred 45 v.
Krvna osveta. — Količina in stepen. — Za kruhom. — Berač. Elizabeta. — Boj s prirodo. Treskova Uršika. — Solince in senca. — Svitoslav. Vsaka navedena povesti je knjižica zase in velja 30 v., s poštino 35 v.
Mali lord. (Burnett). K 1·60.
Zbirka ljudskih iger. Dosedaj je izšlo 12 zvezkov po 80 v.
Razporoka. Roman (Bourget). K 2·—, vezano K 3·—.
Zgodovina novejšega slovenskega slovstva. (Grafenauer). I. del. K 2·—.
Biserne iz belokranjskega narodnega zaklada. 2 zvezka K 4·50, vezana K 6·50.
Slovenske besede v slovenščini. (Breznik). K 4·80.
Knjigovodstvo. Podlesnik. I. del. (za društva, čebelice itd.) Vez. K 3·20.
Knjigovodstvo. (Podlesnik.) II. del. (Obravnava poslovanje zadrug, hranilnic, posojilnic in denarnih zavodov sploh).
Katoliški verouk. I. del. Resničnost katoliške vere. (Dr. Svetina). Vezano K 2·80.
Katoliški verouk. II. del. Resnice katoliške vere. (Dr. Pečjak). Vezano K 2·80.
Dvanajst večerov. (Mahnič). K 1·40.

Ponižani in razdaljeni. Roman (Dostojevskij). K 3·—, vez. K 4·20.

Za križ in svobodo. Igrokaz v 5 dejanjih. K 5·—.

Vrtec. (Kržič). Vsak letnik velja vezan K 4·—.

Angeljček. (Kržič). Vsak letnik velja vezan K 1·—.

Slovenki A, B, C v podobah za otroke. K 8·—.

Hitra vožnja po železnici. Knjiga s podobami za otroke. K 1·60.

Kebzar. (Ševčenko). K 2·40, vezano K 3·60.

Straža. Povest (Prus). K 2·40, vezano K 3·40.

Kocijanar. Tragedija v 5 dejanjih (Medved). K 1·40, vez. K 2·40.

General Lavdon. — Bitka pri Visu. — Znamenje štirih. — Ljudevit Hrastar. — Golobček. — Zakaj? Zato! — Darovana. — Jozafat, kraljevi sin Indije. — Jernač-Zmagovač. — Med plazovi. — Ferdinand. — V delu je rešitev. — Sultanov sužnji. — Pirhi. Ivan, turški sužnji. — Krščanska obitelj. — Tri indijske povesti. — Hmeljevo cvetje. — Marijina podoba. — Barvaste črepinje. — Ludovik, mladi izseljenec. — Kraljčin nečak. — Roza Jelodvorska. — Korejska brata. — Sveti večer. — Boj in zmaga. — Povodenj. Kartuzianski samostan. — Prisega huronskega glavarja. — Pavina. — Zlatokop. — Prvič med Indijanci. — Pregasanje indijskih misjonarjev. — Mlada mornarja. — Mali vseznalec. — Burska vojska. — Elizabeth, hči sibirškega jetnika. — Tegethoff, zmagovalec na morju. — Nesrečnica.

Vsaka teh povesti je knjižica zase in velja 60 v., s poštino 65 v.

Sita, malo Hindustanka. — Izanami, malo Japonka. — Strelec. — Poslednji Mohikan. — Stezosedec. — Naseljenec. — Na preriji. — Saljivi Jaka. — Krištof Kolumb. — Na različnih potih.

Vsaka teh povesti je knjižica zase in velja 48 v., s poštino 53 v.

Dve čudapolni pravljici. — Erazem Predjamski. — Genovefa, sveta grofinja. — Šestdeset malih povesti za otroke. — Jaromil. — Božično darilo.

Vsaka teh povesti je knjižica zase in velja 32 v., s poštino 37 v.

Bog pomaga. — Kar Bog stori, vse prav stori. — Kako vzgaja usoda. Peter Prostak. — Pridni Janezek in hudobni Mihec. — Deteljica ali življenje treh kranjskih bratov francoskih vojakov. — Kortonica, koroška deklica. — Zgledi bogoljubnih otrok, 3 zvezki. — Pristrica. — Na rakovo nogo.

Vsaka teh povesti je knjiga zase in velja 80 v., s poštino 85 v.

Zirovnik, Narodne pesmi z napovi. I. zvezek K 1·20. II. zvezek K 1·—, III. zvezek K 1·20.

Aljaž, Mešani in moški zbori. 7 zvezkov po K 1·20.

Telovadška. (St. Premrl). Za moški zbor. K 5·—, glasovi po 10 v.

Zbori za 4 moške glasove. (Čerin). K 3·—.

Mladinski glasi. (P. Angelik Hribar). I. zvezek 24 v., II. zv. 40 v., III. zv. 40 v.

Venček gorenjskih. (Kimovec) 50 v.

Nagrobnice. (Marolt). Vezano K 2·40.

Odmetni naši gejevi. (Bajuk). 70 v.

Mešani in ženski zbori. (Ferjančič). K 3·—, glasovi po 50 v.

Kovačev študent. (Uglashl Vodopivec). K 3·20.

Vse te knjige se dobe tudi v „Knjigarni Ilirija“ prej Karol Florian v Kranju.

Železnato vino

lekarja Piccolija v Ljubljani, c. in kr. dvorni založnik, papežev dvorni založnik, vsebuje za slabo-krvne in nervozne osebe, za blede, slabotne otroke, lahko prebavljiv železnat izdelek. Polovična steklenica K 2·—. Poštni zavoj (3 steklenice) franko zavoj in poština, stane K 6·60. Naročila po postaju. 3281

URADNIK

obenem knjigovodja, zmožen dvojnega knjigovodstva, slovenske in nemške korespondence išče primerne službe. Položi tudi kavcijo. Prijazne ponudbe pod „Zanesljiv“ 574 na upravnštvo „Slovenca“. 3-1

Zastopnike
ki so dobro opeljani pri
dobrih zasebnih odjemal-
cih, izurjeni in marljivi,
sprejme proti visoki pro-
viziji realna tkalnica. Le
prav dobro priporočeni
gospodje naj pošljajo suo-
... je ponudbe na ...

Josipa Kýup-a
tkalcovna, Hronov n. M. Cechy.

Izdajatelj: Dr. Ignacij Žitnik

Modna in športna trgovina **Pavel Magdić** Ljubljana, nasproti glavne pošte

**Priporoča izgotovljene bluze, spodnja krila
in vse moderne nakitne predmete po zelo
ugodnih in brezkonkurenčnih cenah**

**Ogromna izbira damskih in
otroških slamnikov in čepic**

V oddelku za gospode:
vedno samo najnovejši klobuci, čepice, te-
lovniki, srajce, kravate, palice, dežniki,
rokavice in vse modni predmeti. Za Šport:
vse potrebščine za turiste, kolesarje, louce,
--- tennis, „Orle“ in „Sokole“ ---

**Narodne zastave,
znaki, tra-
kovi, i. t. d.**

Ljubljana, Sv. Petra cesta 44.

Podpletavanje nogavic
par po 50, 60 in 70 vinarjev
prevzema v prvi vrsti
domača pletilna industrija
Ljubljana, Sv. Petra cesta 44.

50% prihranite
stroškov v gospodinjstvu na mleku, siadkorju in kavi; **kri, moč, zdravje** do-
sežete in ohranite, ako pijete

SLADIN
Kdor se hoče o tem prepričati, dobi vsak
3601 knjižico brezplačno

v lekarni Trnkóczy zraven rotovza V Ljubljani
ali po pošti, vsak, kdor po nju pise.

Cemu trošiti mnogo denarja za
inozemsko tuje blago, ko se vendar
dobi najfinješi tuzemski me-
dicinal 1-1

trikronski konjak
ena velika steklenica samo za
3 K. Velika zaloga pri tvrdki:

Leskovic & Meden
v Ljubljani, Jurčičev trg št. 1. Trgovina špererijskega, kolonialnega in materialnega blaga, raznih barv, žganja, vina in deželnih predelkov na drobno in debelo. Telefon št. 131.